

մուր վէ մէտայի՜նէ միւտտիւնէ կ'ը-
մէկէրի ալէյնիւտէ պէյանը Եֆրեար
էտիպ, տիւէլի միւշարիւնէյնիւմանըն
պու մէտէյնտէ պիթարաֆի դալաճագ-
լարնա տայիւր էթտիքլէրի վատարա
չօգլուգ իթիմաւտ օլունմաւտըլընը կէօս
թէրմիշ տիր։ Իշթէ պու տէտիքլէրի-
միդ տէ աշիքեար մուտայի՜նէթ օ-
լուպ, պուճու թարիֆի վէ կըզա՜հ էթ-
մէք լազըմ տըր։

Հազիդ աթէն, պիլմէյիդ քի մէդ-
քիւր պէնտին ուսհիլի, տիւէլի ու-
յիլէնիւն պիթարաֆիլըլը խարիճիւտէ
պազը շէյ կիզլի օլունղունու զանն ու
դրյանի մի ետողը, եօգսա աղը ու
իֆատէ գըլլընտն կիւղէ վատարա
մուղայիւր տիքլումաթճա պազը հարա-
քեաթ վէ վաղաարար պիլի՜ր մի իտի-
Ունադ շունու թաստիգ էտէպիլիլիդ
քի, Բուսիա, Սիւթիւրիա վէ Ալմանիա
ղաղէթալարընտն էն պաշլըճալարը,
մէգըլիւր Սամանլը զաղէթալարըն շի-
քեայաթընը թաստիգ էթմէքաէ, վէ
էնֆէլ պէյան գապիլնէթօլարըն իֆա-
տաթը թաշլընտա կիզլի պիլի Եֆ-
քեար իլէ միւտաթէլէ օլունմաւտ
էսաթընա դարըն նիլաթ մաշֆուդ
պուլունտուղունու աշիքեար կէօս-
թէրմէքաէ տիրէր։

Աթիտէքի ֆըդրալարտան տէտի-
յիմիդ հիւքմ օլունմաւտիլիւր։

Նուվէլ Բրէս լիպըր զաղէթալար,
տիւէլի սէլասէյի միւթթէհանէնիւն
Եֆրեար վէ թասապիլարաթընա զի-
յատէ քէտպի մալիւմաթ էթմիշ օլ-
տուղունու պէյան իլէ կաղէթ տ'Ալ-
մանըն տիւ Նօր զաղէթալարտան պէլ
վէճհի աթիլի նաղլ էթմիշ տիր։

«Պապը Ալի, ալէմին վէ ալէլ
խուսուս մէմալիլի մահրուսէտէ միւ-
թէմէքըն խրիսթիյան էհալիլէրիւնիւն
Հէրսէք վաղաարարընա շիտտէթի
քեամիլէ իլէ իւմիտվար վէ նաղըր օլ-
տուղարընը կէօրէրէք, Հէրսէքաէ
ասայիլիւն իպգաւարընա եալընը պա-
րութ վէ գուրշուն իլէ տէյիլ, իլլա

պիլիճիւմէ թէտտալիւր իլէ սայ ու զայ-
րէթ էթմէլի տիր»։

Իշթէ Ալմանիա տէվլէթի քէնտի
նիմ րէսմի դաղէթալարըլա տէվլէթի
Ալիյէյէ իշպու իֆատէ ու պէյանը
աղը կըլէմէքաէ տիր։ Լաքին պու
պէյան ու իֆատէյի քէնտի նամընա
աղը ու թադտիմ էթմէյիւ, պիլարա
«էյն» վէ մէմալիլի Մահրուսէ Խէ-
լէյանալըն նամինա աղը կըլէմէքաէ
տիր։ Վէ տէմէք իսթէր քի, տէվլէ-
թի Ալիյէ եալընըլ իլիթիլալը մաշվ
ու իզալէ էթմէյիւ, իլլա էշգըլանըն
սիլաշլարընը պարադուրապիլմէք ի-
չիւն, սնկէրէ իմթիլաղաթ իթա էթ-
մէլի իմիշ։

Պու զաղէթալար նիմ րէսմի օլունղու-
նիւն Եֆրեար ու նիլէթ թէրտէսիլի
եարը աշմիշ աղը, լաքին տիլէր պիլ
Ալման զաղէթալարըն պու Եֆրեարը
տողրունտն տողրու զահիլէ չըգար-
միշ օլունղունու շիմտի կէօրիւրէլ։

Ժուրնալ ալ Մէն-Բէթրէսպուրի
նամ Բուսիա զաղէթալար պու մէմէլէ
հազըլնտա շու վէճհ իլէ պէյանը
Եֆրեար կըլէմիշ տիր։

«Տէվլէթի Ալիյէնիւն Հէրսէք իլ-
թիլալընտան պիլ իսթիֆատէ, Սըր-
պիա վէ Գարաւաղա ֆէլէլէպէ մալլա-
դէ էթմէսի գօրղուլուր։ Պու հալ-
տէ, տէվլէթիլէր մէգըլիւր իքի իմա-
րէթլէրէ մուալէնէթ էտէճէր տիր,
չիւնքի պուշար հէր վաղըմ վէ ու-
րէթի մութլաղաթն Բուսիա տէվլէ-
թիլնէ կիւվէմիլիլէր տիր»։

Իշթէ Բուս զաղէթալարըն պու
սէօղլէրիլն Սլալ միւթթէհարիլէրի
ինանաւաղ, Բուսիանըն, իլիթիլալըն
էյնիւտէ պուլունտուղունու մէմէքաէ
իսթիֆատէ էթմէյէ գաղըլընաղա-
րընը հէր քէս զանն էտէպիլիլ։

Ֆադաթ շու աթիլաէքի ֆըդրա
տահա աշիքեար սուրէթտէ տիր։

Մէն Բէթրէսպուրիւտան Նուվէլ
Բրէս լիպըր զաղէթալարըն շու վէճհ
իլէ եաղըմիշ տիր։ «Բրէնա Նիդօլա»

նրն, քէնտի թէպաւարընն ճէնիւրա-
վէր սապըրաղըլըլը գարշըլարնտա
պուլունտուղունու հալ ու մէվլի, Բէթ-
րէսպուրի գապիլնէթօլունու գիլտտէ-
սիլլէ մէշղու էթմէքաէ տիր։

«Պիլի գալ կիւնտէն պէրու Չէթէն-
եէ իլէ Բէթրէսպուրի պէյանիւտէ լա-
էնգաթի վէ տողրունտն տողրու եա-
լուտ վիլէննա թարիգիլլէ վէ Սիւթ-
րիա գանէլէրեսարը վատէթասիլլէ
մուխապէրաթը թէլէկրաֆիլլէ ինրա
օլունմաղաւա աղը։ Կէրէք Վիլէննա-
տա վէ կէրէք Մէն-Բէթրէսպուրիւտա,
Բրէնտի միւշարիլէյնի գալիլէն պի-
թարաֆիլըլը սաղլաւաղ միւրատընտա
պուլունտուղունու քիմնէ շիւպհէ էթ-
մէլ իսէ տէ, անճաղ միւշարիլէյնի
թասաշիւտաթընը կըլէտտէ, քէնտի
սատաղաթընա գուրպան կիթմէսի

գօրղուլաղաւա աղը։ Չաթէն Բօկ-
տօրիւս վաղաւաղը քէնա Նիդօլանըն
էհալիլի հազըլնտա մէմէլէ օլունու-
ղու հիւսնիւ թէլէճճիւս վէ մուհապ-
պէթիլիլէ քէտար կըլէմիշ տիր, նա-
պըլ քի Բէթրէսպուրի գապիլնէթօլունու
պիլղաթ պու խուսուս իսթիլաթ օլ-
մուշ ուուր։ Վէ պու կիւնքի կիւն իլի-
թիլաղ էթմիշ օլունղունու մէմէք, քի
Գարաւաղըլըլը ինտինտէ պիլի գա-
պահաթ վէ վաթանըրէրիլլէլլէ մու-
ղայիլ պիլի հարաքէթ մաղամընտա
թուլունաղաւա աղը, իհթիմալ տըր
պու մէմէքաէ քէնտի միւշարիլէյնի
ճիւղի պիլի վաղաւա գուհուրիլլէ
թաթընտան աշաղը պընաճաղ տըր։

Պու հալ վաղաւաթն, Բէթրէսպուրի
գապիլնէթօլունու, Բրէնտէ Գարաւաղաւա
մուհարէպէ թարաֆտար օլան ֆըր-
գա գարշըլարնտա պիլի աղ ալըպէսիթ-
ճէ հարաքէթ էթմէսինէ միւտտաթէ
էթմէյի լաղըմէտէն աւտ էթմիշ, վէ
հաթտա քէնա Նիդօլա պէթարաֆ-
լըլաւա ֆէրաղաթ կէլմէյէ մէմպուր
պիլլէ օլուն, Բուսիա Բրէնտի միւշա-
րիլէյնի պուլունտուղունու հալի միւշ-
քիւլիւ նաղըրը իլիթնայաւ ալարադ։

հազըլնտա լաղըլ օլան մուալիլնէթ
վէ թարաֆտարըլըլը կըլէտ իլլէյնէք
տիր»։

Տիկէր իֆատաթտան անլաշըլըլը
վէճհ իւղըրէ, Գարաւաղ պէյի շուհալի
միւշարիլէլիւն աղըլըլըլընա թէհամմիլի
իսթմէք իսէ, աղլ իսթիլէճէյիմիշ։

Շիմտիլլէ գատար շու եա պու
տէվլէթին Եֆրեար վէ թասալվու-
րաթընա տայիւր պաղը իֆատաթը
մալսուտէ պէյան էթտիլէ։ Իշթէ կա-
ղէթ տ'Ալվապուրի զաղէթալար, Ալվաթ-
րիտաւա աղըլըլը վէ պուճուն րէսմի
պիլի մաշալաւէն զուհուրա կէլալիլի
մաալիւտէն անլաշըլըլընա պիլի պէնտ-
տէ, Շըմալ իւշ գապիլնէթօլարընը
տէվլէթի Ալիյէ հազըլնտա չըլըլըլ-
լարը աթիլաթիլ քըլանը տէրճ կըլէ-
միշ տիր։

Գաղէթիլլէ մէգըլիւր, իլիթիլալըն
զուհուրիւտէն պէրու, Ալվաթրիա տէվ-
լէթիլլէն, Էվրօքաւա պաղալի սուլ-
նիլէթիլլէ իւշ իսթիլաթօլար պէյ-
նիւտէ ագա օլունտն իլիթիլալըլը
իսթիլը էսաթընտան ապալա շաշմալը
օլունղունու պէյանտէն սօնրա, շու
վէճհ իլլէ իլալլէյի մաղալ կըլէմիշ
տիր։ «Հէրսէք իսթիլալըլըն մէսու-
լլէթի, Պապը Ալիյէ իսնաւ օլմաղ ի-
թէնիլլէլլէտէ, հէրսիւտէն էվլէլ
Ալվաթրիա իսթիլալը մէգըլիւր ուս-
իլլի պիլի մաաթէ օլուն, խարիճիւն
պուճա միւտաթիլլէ օլունմաւտըլը
խարար կըլէմիշ տիր»։

«Տիկէր գապիլնէթօլար տաթի պու-
մէսէլէտէ իշպու մէմէքի իլիթիլալը
էթմիշէր տիր։ Իմտի տէվլէթի Սլի-
յէնիւն մէգըլիւր իլիթիլալը մէնն ու
իլալէ էթմէսինէ ինթիլար օլունմա-
լը տըր, նաթըլ քի պու պապաթէ տէվ-
լէթի միւշարիլէյնիւն պիլի սուհուրէ
մաալաֆիլաղ օլունաղը մէմուլ տուր
Ունաղ իսթիլալըն պու սուրէթիլլէ
զալէ իսթիլէճէյիլնէ գանաղըլ տան սօն-
րա, գապիլնէթօլար հալա Եֆրեարա-
րընը Եէկաթիլլէրիլնէ թասաթի էլլէմէք»։

ՎԵԳԱՅԻՅԻ ՂԱՐԻՊԵՅԻ ԲԱՐԻՍ

(1318 նումըրտան պաղիլլէ)

— Մէ, եա Բապալիմ, տէտի Սէրիդ քէմալի
իլթիլարալ իլէ, լաքին նէ՞ վար, նէ՞ օլուն։

— Հիշ պիլ շէյ, պէնիմ սիլէ սէօյլէճէյիմ
սէօղ ֆէնա պիլ շէյ տէյիլ տիր։ Էվլէլա ետըրն
վալիտէմ վէ պէն կիւղէլ պիլի մաշալաւէ էյլէնմէյէ
վէ թասալ էթմէյէ կիտէճէք օլունղունու պէյան
իլլէ, սիլլին տաթի պիլիլիլէ պէրապէր կէլմէնիլի
տալլէթ իսթիլէ իսթիմ։

— Բէք էյի ամմա, տէտի Սէրիդ, էկէր վալի-
տէնիդ իսթէր իսէ։

— Չաթէն սիլլին պէնիմ զէվճէմ օլունաղըլըլ-
տան վալիտէմին մալիւմաթը վար տըր։

Սէրիդ կէօղլէրիլնի նիմ աշաղը կնտիլիլ, վէ
ուֆաղ սայաղըլըն ուճունա տիլղաթլէ նաղար ի-
տէրէք։

— Մուհիմմ տէտիլիլիլ սէօղ պու թասալ տա-
վէթի մի տիր, սիլլալ էթտի մէլղուլէ գուրնաւ
պիլի հիլէթիլէ։

— Խալըր, ճէվալ վէրտի Լէօն, պաշղա պիլ
շէյ տիր։ Սիլղ պիլիլիլիլիլ քի, ուսթմալ պէնիլ էքի
սայտան գալլա էթմէյի վատ էթմիշ տիր։

— Էվլէլա, տէտի Սէրիդ պիլի ա՜հ իտէրէք,
չիւնքի էքի սայ քէնտիլիլնէ էքի աղըր կիպի կէօ-
րիւնմէքաէ իսթի։

— Իմտի, իլալլէ էթտի իշճի մէրուրիլլէթլէ,
ուսթմալ ճալար։

— Նէ՞ կիպի, դալլա օլունաղաղալըլըլ։

— Նանըր օլունաղաղըլ, զաթէն օլունու պիլլէ։

— Աճալիլ, տէտի Սէրիդ թասալաւա զալա-
րաղ։

— Իշթէ մատտէ շունտան իսթիլէթ տիր, Սէ-
րիդ։ Պէնտէն էվլէլ գալլալիլ օլան Անթուն, կէլ-
լէճէք սայն սօնլարընտա էվլէնէճէք էքէն, պու
քէրէք պիլի միւրաւա նայիլ օլունղունտան, մէմէլ-
քէթիլնէ կիթտի։ Պու վաղալ իւղէրիլնէ պէն
օնուն էէրիլնէ կէլտիմ։

— Իմտի...։

— Վէ Անթուն պէնիմ հէմէհիլմ օլունղուն-
տան, պէնիմ պիլի աղ տըսամը ոսթմալըլը վէ քեա-
ղըլարալըլ կէթիլլէլիլնէ մէրղունա րէճա էթտիմ։

— Լաքին պիլղալթ սիլղ կիլթմէյէճէքմիլիլիլ։

— Խալըր, տէտի Լէօն, վէ Անթուն սէքիլ
կիւնէ գատար օլունայա վատըլ օլունաղ օլունղուն-
տան...։

Տէլիլալըլ պիլալէն պիլլէ տուրաւ, վէ կէնճ
ղըլա նաղար էթտիլլէնտէ, մէրղունա տաթի իւ-
լիտանէ միւրալիլլէլլէ վէ տիկէր թարաֆտան գալ-
պի վալարաղ։

— Էյ սօնրա, տէտի։

— Սօնրալը շու քի, էկէր իսթիլալըլիլ...
պանա էօյլէ կէօրիլլէլլէլլէ քի... տէտի Լէօն ալ-
թիլաթ օլարաղ, էկէր իսթիլալըլիլ օն պէլ կիւն-
տէն էվլէնէպիլիլիլ։

Սէրիդ զըլալար, վէ կէօղլէրիլնի աշաղըլա էն-
տիրէրէք։

— Բէք էքրէն տէյիլ մի, տէտի։

— Խալըր քէք կէճ պիլլէ... ճէվալ վէրտի Լէ-
օն մէրղունալիլնէ էլիլնի քէնտի էլի իլլէտէ սըգա-
րաղ։

— Տիւշիլիլիլիլ... տէտի էլիլնէ զըլ մէր-
ղունտան սայըլարաղ, Ալաշա ըմարալար, միւ-
սիւ Լէօն, ետըրն կէօրիլլէլիլիլ։

— Սէրիդ, սիլլալ էթտի Լէօն, Պուրպօն-Վիլ-
նէօլ սօղաղընա գատար կիլթմէք իսթիլէճէլիլիլիլ

— Վալիլալիլիլնէ էվլէնէ՞ մի։

— Էվլէլա, կիտին վէ ետըրն թասալա վէ էլլէն-
ճէյէ կիտէճէլիլիլիլ վալիլալ մէ սէօյլէլլէն։

— Բէք էյի իշթէ կիտիլլէլլէլլէ սօղալա սօն տէ-
ֆա Ալաշա ըմարալարաղ Լէօն։

Իքի նիշանլըլար պիլի էյոմ Եէկաթիլլէրիլնէ նա-
ղար իսթիլ, էլլէրիլնի սըղաղ տան սօնրա, նիշա-
լէթ ալթը հաթիլա սիլալմէքալիլն ոստաթիլ ու
իլղալլէ նայիլ օլունաղընտան տօլար քէմալիլ մէս-
րուրիլլէթլէ Սէրիդ օրատան միւֆալարաղ տիլ էթտիլ
կէնճ զըլ Սէն-Սարթիլն սօղաղընա վաթմըլ օլ-
տու, վէ պուլալարա եաղըլալըլ էքէն, աղըլալըլ
տան պիլիլիլնի,։

— Սաղաշ խալըր, մատմալլէ Սէրիդ, պալըլ-
մաղաւ օլունղունու իլիթտի։

Սէրիդ աղըլալընա տէօնիլալ, գալարըլըլ
տուրմուշ պիլի աւտէլիլնէ չըլարալարաղ քէն-
տիլիլնէ սէլաթ վէրալէքաէ օլունղունու կէօրիլլէ
Պու աւտէմ օթուղ եալընտա, զայիլիլ, սէֆիլլ, շիլլէք
պօղղուլու, լաքին նաղարալ աղըլլըլ, վէ էյի պիլ
կէնճ աւտիլ իտի։ Սէրիդ ուճաղ գալ օլուն, ալըլ
իսթիլ լուի վէրտի իսթ տէ, պաշընա օլ տէրէճէ ֆէլա-
քէթլէլ կէլլիլ իտիլ քի, կիլնէօն Եանիլ թալէհիլ
լաղալըլըլ թաղմիլլարըլըլ քար։ Կիլնէօն քէտիլիլ
Օվիլիլնի մէմէքէթիլիլնէ տօլուն շէլլէլիլ վէ Եսիլ
տէմիլլէր թիւճալը օլուն, Էվլալըլըլ քիւլիլալ վէ
նաղիլ հալալ կէօրէրէք։

— Պու պիլի ուսթա իլլէլ օլունաղաղ, պուն-
տանալըլար իսթիլիլ, տէր իտի։

(Տէվա)

